

Datum
2026-05-04

Diarienummer
KS-2026/284

Handläggare
Amanda Guerra
Amanda.Guerra@huddinge.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Återrapportering av uppdrag om att se över möjligheten att öka maxantalet e-bokslån för barn och ungdomar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Med hänvisning till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 4 maj 2026, godkänns återrapporteringen av uppdraget från kommunstyrelsen om att se över möjligheten att öka maxantalet e-bokslån för barn och ungdomar.
2. Uppdraget anses därmed slutfört.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fattade den 21 januari 2026 § 3 beslut i ärendet *Svar på Huddingeförslag – Behåll bibliotekstjänsten Bibblix* (KS-2025/1152). I samband med beslutet gavs kommunstyrelsens förvaltning i uppdrag att, i samråd med kultur- och fritidsförvaltningen, se över möjligheten att öka maxantalet e-bokslån per låntagare per månad för barn och ungdomar på ett sätt som också kan bidra till en ökad andel unika låntagare. I uppdraget ingår även att beskriva konsekvenserna av en sådan förändring avseende förväntade lån och kostnader för kommunen.

Ärendet har samberetts med kultur- och fritidsförvaltningen.

Kommunstyrelsens förvaltning konstaterar att det, utifrån nuvarande tekniska förutsättningar i bibliotekstjänsten Biblio, inte är möjligt att öka maxantalet e-bokslån per låntagare specifikt för åldersgruppen upp till 18 år. En alternativ åtgärd är att reservera en del av e-boksbudgeten för barn- och ungdomsmedier, förslagsvis 200 tusen kronor. För att det reserverade budgetutrymmet inte ska

Datum
2026-05-04

Diarienummer
KS-2026/284

innebära negativa konsekvenser för e-bokslåntagare som lånar vuxenmedier, så bör den totala e-boksbudgeten i så fall utökas med samma summa.

Effekten av att avsätta en särskild e-boksbudget, reserverad för lån av barn och ungdomsmedier, kan dock antas vara begränsad, då andelen e-lån av barn- och ungdomsböcker över tid varit lågt.

Kommunstyrelsens förvaltning föreslår kommunstyrelsen att godkänna återrapporteringen och därmed anse uppdraget slutfört.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen fattade den 21 januari 2026 § 3 beslut i ärendet *Svar på Huddingeförslag – Behåll bibliotekstjänsten Bibblix* (KS-2025/1152). I samband med beslutet gavs kommunstyrelsens förvaltning i uppdrag att, senast till kommunstyrelsens sammanträde den 17 juni 2026 och i samråd med kultur- och fritidsförvaltningen, se över möjligheten att öka maxantalet e-bokslån per låntagare per månad för barn och ungdomar på ett sätt som också kan bidra till en ökad andel unika låntagare. I uppdraget ingår även att beskriva konsekvenserna av en sådan förändring avseende förväntade lån och kostnader för kommunen.

Ärendet har samberetts med kultur- och fritidsförvaltningen.

Bakgrund

Kultur- och fritidsförvaltningen tillhandahåller e-böcker för alla åldersgrupper via bibliotekstjänsten Biblio. Förvaltningen har tidigare använt e-bokstjänsten Bibblix som är reserverad för barn- och ungdomsmedier. Trots omfattande insatser för att marknadsföra tjänsten konstaterade förvaltningen under 2025 att antalet lån under många år varit få, vilket inneburit en hög kostnad per faktiskt lån.

Kultur- och fritidsförvaltningen har i avtalet med nuvarande e-boksleverantör Biblio begränsad möjlighet att styra modellen för e-boksutlåning, som innehåller inbyggda osäkerheter kring såväl budgethållning som utbud. Utlåningen är i hög grad styrd av efterfrågan, men begränsas av förvaltningens utifrån nedanstående tre parametrar:

- Maxkostnad per lån - Enskilda titlar vars kostnad är högre än 30 kronor per utlån tillhandahålls ej.

Datum
2026-05-04

Diarienummer
KS-2026/284

- Totalt antal lån per person - Varje individuell låntagare kan göra maximalt fem lån per 30-dagarsperiod.
- Totalkostnad per månad - Budgeten är cirka 37 tusen kronor per månad. När budgettaket nås kan utlåningen begränsas kraftigt.

I dagsläget uppgår årsbudgeten för e-böcker 450 tusen kronor, vilket räcker till omkring 1 250 lån per månad. Kultur- och fritidsförvaltningen bevakar löpande antalet lån och kostnader för att kunna fördela om medel i det fall antalet lån slår i kostnadstaket, vilket innebär att plötsliga nedstängningar av tjänsten ofta kan undvikas.

Möjligheten att öka maxantalet lån för barn och ungdomar

Det finns tekniska begränsningar i Biblio som innebär att det inte är möjligt att differentiera maxantalet e-bokslån per låntagare baserat på ålder, det vill säga att särskilt öka antalet lån för barn och ungdomar som grupp. Däremot är det möjligt att avsätta en särskild del av den totala e-boksbudgeten för barn- och ungdomsmedier, oavsett ålder på den som lånar.

Statistik visar att e-böcker utgör en liten del av den totala utlåningen i kommunen, och att barn- och ungdomsmedier i mycket hög grad fortfarande lånas i tryckt form, se tabell 1 nedan. Av lånen av barn- och ungdomsmedier under 2025 utgjorde knappt 2 procent e-lån, medan resterande lån avsåg tryckta böcker. Även om andelen kan variera något mellan åren så har e-lånen aldrig utgjort någon betydande andel av barn- och ungdomslånen, inte heller under tiden då även Bibblix använts.

Effekt på antal unika låntagare

En separat budget för barn- och ungdomsmedier bedöms kunna öka antalet unika låntagare, under förutsättning att barn och unga hittar till Biblio och väljer att låna e-medier i högre utsträckning. Det innebär dock inte att varje låntagare kan göra fler lån. Samtidigt visar tidigare erfarenheter att efterfrågan på och användning av särskilda barn- och ungdomstjänster, såsom Bibblix, varit begränsad trots informationsinsatser från biblioteken.

Konsekvenser av en separat budget för barn- och ungdomsmedier i Biblio

Ett införande av en särskild e-boksbudget reserverad för barn- och ungdomsmedier innebär att den totala budgeten för e-bokslån antingen

Datum
2026-05-04

Diarienummer
KS-2026/284

behöver omfördelas eller utökas. En omfördelning av budgeten skulle innebära att ytterligare begränsningar av vuxnas e-bokslån skulle behöva göras. En utökning av den totala budgeten för e-bokslån med 200 tusen kronor skulle möjliggöra en reserverad budget för cirka 6 500 lån av barn- och ungdomstitlar utan att tillgången till vuxenmedier skulle påverkas. Potentiellt skulle en sådan utökning kunna innebära en fördubbling av antalet e-lån av barn- och ungdomsmedier med år 2025.

Tabell 1. Utlån per medietyp och målgrupp 2025

	Lån av medier för barn och unga	Lån av medier för vuxna	Totalt antal lån	Andel lån av medier för barn och unga
E-lån	5 073 ¹	14 747	19 820	25,6 %
Tryckta lån	254 276	162 158	416 434	61,1 %
Totalt	259 349	176 905	436 254	59,4 %

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning konstaterar att barn och ungdomar står för nära 60 procent av de totala utlånen vid kommunens folkbibliotek. Av dessa är andelen e-bokslån så pass liten att det, oavsett e-boksplattform, inte kan betraktas som en avgörande förmedlingsväg för barn- och ungdomsmedier vid biblioteken.

Förvaltningen konstaterar vidare att det utifrån nuvarande tekniska förutsättningar i bibliotekstjänsten Biblio inte är möjligt att öka maxantalet e-bokslån per låntagare specifikt för åldersgruppen upp till 18 år.

En alternativ åtgärd är att avsätta en särskild del av e-boksbudgeten för barn- och ungdomsmedier. En sådan förändring bedöms eventuellt kunna bidra till att öka antalet unika låntagare under förutsättning att barn och unga hittar till Biblio och vill låna e-medier i högre utsträckning.

En omfördelning av nuvarande budget skulle kräva ytterligare begränsningar av antalet lån per låntagare. För att undvika negativ påverkan på tillgängligheten till e-böcker för vuxna kan en utökning av den totala årsbudgeten för e-bokslån göras med 200 tusen kronor. Det skulle möjliggöra en reserverad budget för lån av cirka

¹ Siffran ingriper även lån via Bibblix 1–11 april 2025

Datum
2026-05-04

Diarienummer
KS-2026/284

6 500 barn- och ungdomstitlar, vilket potentiellt skulle kunna innebära en betydande ökning av antalet e-lån av barn- och ungdomsmedier. Då e-boksutlåningen i första hand är styrd av efterfrågan och de historiska utlånen av barn- och ungdomsmedier är en liten del av de totala utlånen för barn och unga är det dock osäkert om insatsen skulle få önskad effekt.

Mot denna bakgrund bedömer kommunstyrelsens förvaltning att effekten av att avsätta en särskild e-boksbudget reserverad för lån av barn- och ungdomsmedier är begränsad.

Kommunstyrelsens förvaltning föreslår kommunstyrelsen att godkänna återrapporteringen och därmed anse uppdraget slutfört.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

En reserverad budget för lån av e-böcker för barn och ungdomar om 200 tusen kronor årligen skulle potentiellt kunna innebära 6 500 nya lån av barn- och ungdomsmedier. Budgeten kan avsättas antingen genom en omfördelning av nuvarande budgetutrymme för e-bokslån, eller genom en utökning av kultur- och fritidsnämndens totala budget för e-böcker. En omfördelning av befintlig budget skulle innebära begränsningar för andra målgruppers möjligheter till e-bokslån.

Camilla Broo
Kommundirektör

Anna Tengelin Skoog
Biträdande kommundirektör

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Återrapportering av uppdrag om att se över möjligheten att öka maxantalet e-bokslån för barn och ungdomar

Huddinge kommun
Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge
Besök
Kommunalvägen 28
Tfn vxl: 08-535 300 00
huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se